

Daňová optimalizace v průběhu roku

Květoslava Novotná
daňový poradce evid.č. 1188
březen 2023

Obsah

- Průkazné, správné a úplné účetnictví
- Další důkazní prostředky doplňující věrohodnost účetních a daňových dokladů – hledisko účetní a daňové
- Správný výběr způsobu daňového odpisování majetku
- Využití mimořádných odpisů
- Jak časově rozlišovat „drobný majetek“
- Reklamní předměty a neprodejné vzorky
- Jak uspořit na mzdových nákladech a efektivně odměňovat zaměstnance
- Co není příjem zaměstnance, které příjmy jsou osvobozené
- Využití subdodávek, aniž by došlo k tzv. Švarcsystému
- Správné a maximální proplácení cestovních náhrad
- Nastavení využití paušálního výdaje na dopravu
- Kdy jsou výhodné tzv. benefity
- Protokolárně lze zlikvidovat nepotřebné zásoby
- Jak se výhodně vypořádat s neuhrazenými fakturami
- Jak správně pracovat s daňovou ztrátou
- Které sankce mohou být daňovými výdaji

Průkazné, správné účetnictví

Zákon o účetnictví č. 563/1991 Sb.

Vyhlášky k ZÚ
ČÚS

Průkazné účetní záznamy § 8(4)

- Porovnání se skutečností
- Doložení dalšími průkaznými záznamy – listinná (papír), technická (elektronická) forma
- Podepsáno osobou oprávněnou a odpovědnou
- Provedena inventarizace – fyzická nebo dokladová

Správné účetnictví § 8(2)

- Neodporuje zákonu a ostatním předpisům a neobchází jejich účel
- **Zneužití práva** je institut, který se objevuje od roku 2006 v rozsudcích NSS.

Úplné účetnictví

Další důkazní prostředky

Úplné účetnictví § 8(3)

- Všechny účetní případy jsou zaúčtované
- Účetní závěrka je sestavená a zveřejněná
- Veškeré účetní záznamy jsou přehledně uspořádané

Další důkazní prostředky doplňující věrohodnost obsahu účetních a daňových dokladů

Faktury

Smlouvy

Obchodní dopisy (e-maily)

Internetové stránky

Sociální sítě

Fotodokumentace, kamerové záznamy

Svědecké výpovědi

Správný výběr způsobu daňového odpisování majetku

Účetní odpisy

- Míra opotřebení
- Komponentní odpisování
- Zbytková hodnota majetku

Daňové odpisy §§26 až 32 ZDP

- Dlouhodobý hmotný majetek – vyšší než 80 tis.
- Zatřídění majetku do odpisové skupiny, klasifikace CZ-CC a CZ-CPA
- Rovnoměrné odpisování
- Zrychlené odpisy
- Odpisy podle stanovené doby trvání (dočasné stavby)
- Odpisy podle počtu odlitků nebo výlisků (formy)
- Pokračování v odpisování započaté původním odpisovatelem
- Technické zhodnocení nebo oprava

Správný výběr způsobu daňového odpisování majetku

Rovnoměrné odpisy

První rok vyšší, dále rovnoměrně stejné

Zrychlené odpisy

První a druhý rok vyšší, dále výrazně nižší

Příklad: 2. odpisová skupina, 5 let odpisování

PC 200.000,--

Rovnoměrné 22.000 - 1 rok, 44.500 další roky

Zrychlené 40.000 – 1.rok

64.000 – 2.rok

48.000 - 3.rok

32.000 - 4.rok

16.000 - 5.rok

Při splnění podmínek lze zvýšit odpis v 1.roce (§ 31 a § 32)

Pozor na krácení zejména u FO. Pozor na daňovou uznatelnost ZC při vyřazení.

Správný výběr způsobu daňového odpisování majetku. Využití mimořádných odpisů

Mimořádné odpisy § 30a

- Možnost u majetku pořízeného od 1.1.2020 do **31.12.2023** u nového majetku
- TZ nezvyšuje VC, odpisuje se samostatně
- Odpisuje se rovnoměrně bez přerušení
- Nejsou povinné, ale pokud se rozhodne, tak musí odpisovat s přesností na měsíce od měsíce následujícího po splnění podmínek pro odpisování

1.odpisová skupina

- Prvních 12 měsíců

2.odpisová skupina

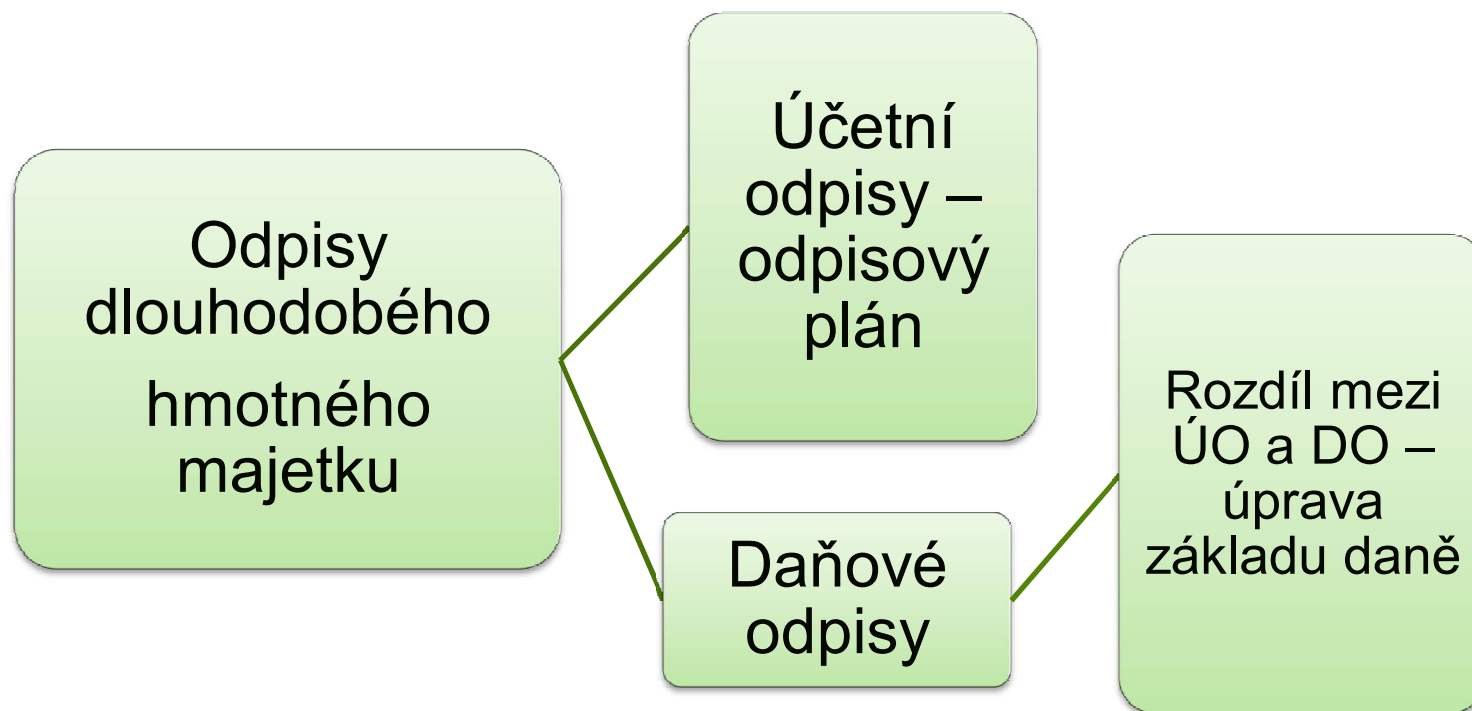
- Prvních 12 měsíců do výše 60 % VC
- Dalších bezprostředně navazujících 12 měsíců do výše 40 % VC

Správný výběr způsobu daňového odpisování majetku. Jak časově rozlišovat „drobný majetek“

Drobný majetek

- Dlouhodobý drobný majetek účtovaný **v účtové třídě 0** – uplatní se účetní odpisy, není úprava daně o rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy
- Drobný majetek – účetní náklad **v účtové třídě 5** jednorázový nebo náklad časově rozlišený, opět není úprava o rozdíl mezi účetními a daňovými náklady
- Časové rozlišení podle hlediska významnosti – množství nově pořízeného majetku, celkové výše přírůstku majetku nebo například porovnáním
- Evidence – karty majetku, seznamy podle míst uložení nebo odpovědných osob
- Fyzická inventura – zjištění existence majetku

Odpisy v účetnictví a daních

Reklamní předměty a neprodejně vzorky - daňové výdaje

Reklamní předměty s logem – propisovací tužky, deštníky, tašky apod.

- Je prokazatelné, že výdaje skutečně vznikly
- Prokazatelně **souvisí se zdanitelnými příjmy**
- Výdaje jsou správně **zaevidovány**

Za dar se nepovažuje **reklamní předmět**, který zároveň splňuje tyto podmínky (§ 25(1)t) ZDP:

- je opatřen jménem nebo ochrannou známkou poskytovatele tohoto předmětu, nebo názvem propagovaného zboží či služby,
- má hodnotu do 500 Kč, a to u plátců DPH v úrovni bez DPH, a který není s výjimkou tichého vína předmětem spotřební daně.

Reklamní předměty a neprodejné vzorky - daňové výdaje

Vzorky

- Je třeba posuzovat případ od případu. „Vzorek“ auta, ledničky či pračky apod. správce daně rozhodně neuzná.

DPH § 13(7)c) – za dodání zboží se nepovažuje:

Poskytnutí dárku v rámci ekonomické činnosti, pokud jeho pořizovací cena bez daně nepřesahuje 500 Kč, nebo poskytnutí obchodních vzorků bez úplaty v rámci ekonomické činnosti.

Při nákupu reklamních předmětů a vzorků lze uplatnit **odpočet na vstupu**. Při dodržení uvedených podmínek platí, že rozdávání takových předmětů nepodléhá uplatnění DPH na výstupu.

Jak uspořít na mzdových nákladech a efektivně odměňovat zaměstnance

Pracovní smlouva

Platový výměr

- Minimální mzda (podle pracovního zařazení)
- Odměny (kritéria – mimořádně náročný úkol)
- Odstupné při skončení pracovního poměru

Dohoda o pracovní činnosti

- Nesmí překročit v průměru polovinu stanovené týdenní pracovní doby

Dohoda o provedení práce

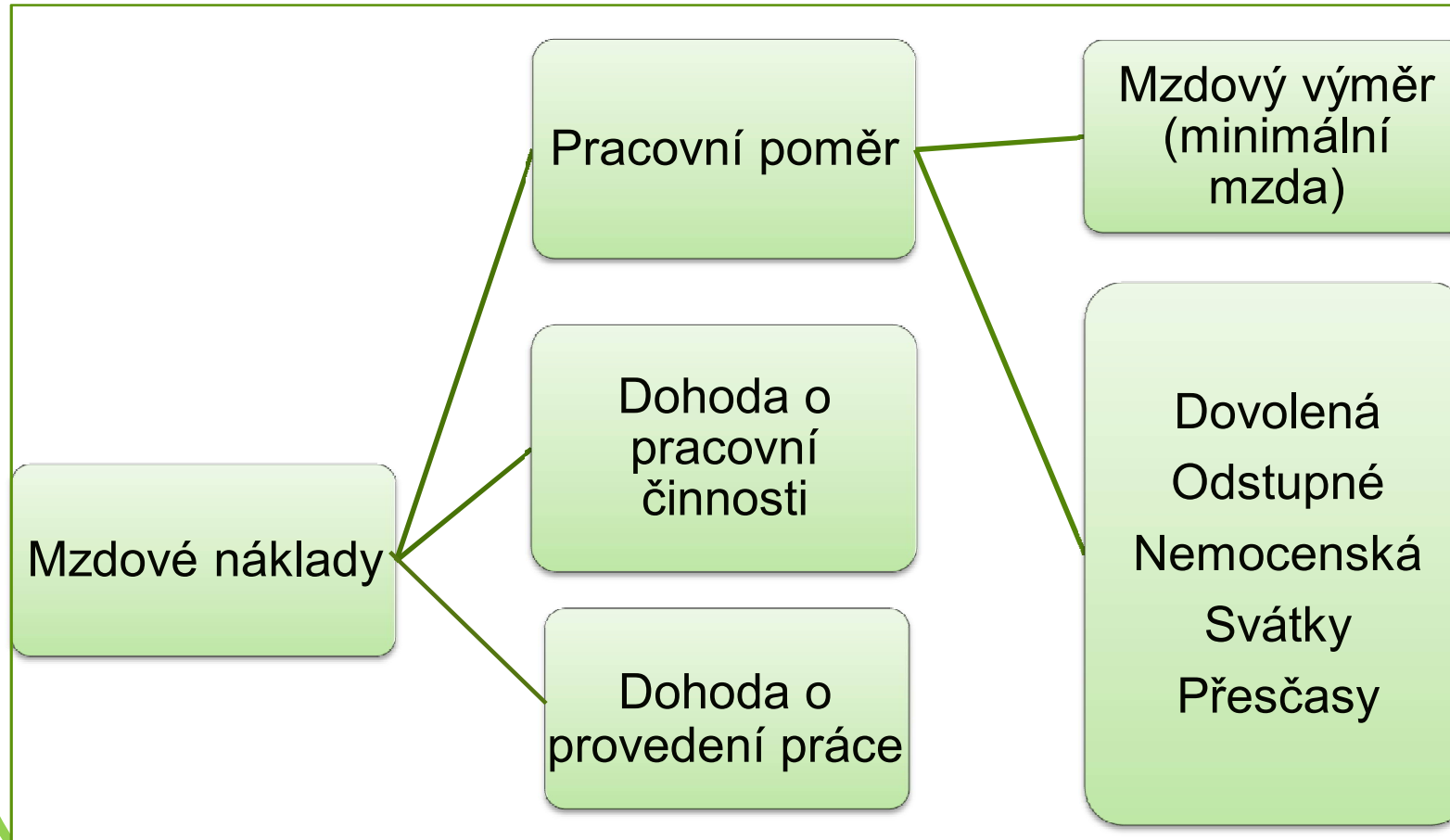
- Nepřesáhne 300 h/rok, evidence
- Do 10 tis. bez pojistného
- Cestovní náhrady odděleně od odměny lze sjednat
- Náhrada za používání vlastních předmětů – nářadí, PC, notebooků....). Ochranné pomůcky, pracovní oblečení a jeho údržba.

Příspěvek na stravování (směna trvá alespoň 3 hodiny)

- možnost, nikoliv povinnost

Pitná voda na pracovišti

Mzdové náklady

Co není příjem zaměstnance, které příjmy jsou osvobozené

Příjmem § 6 ZDP není – cestovné a náhrada za používání vlastních předmětů

§ 24 ZDP – daňový náklad

Osvobozený příjem (benefity D x N) § 6(9) ZDP

a) odborný rozvoj

b) hodnota stravování nebo peněžitý příspěvek

c) nealkoholické nápoje

d) zdravotnictví, kultura, sport, rekreace

g) dary z FKSP, sociální fond ze zisku po zdanění nebo nedaňový výdaj do 2 000 Kč . Od základu daně sníženého podle § 34 lze odečíst

dle § 20

- Hodnota bezúplatného plnění(dary) **až 30 % ZD** – pro zdaňovací období, která skončila v období od 1.3.2020 do 28.2.2022.

- Dary Ukrajině – daňový výdaj nebo dar

i) hodnota přechodného ubytování

o) sociální finanční výpomoci (až 500 tis.)

p) příspěvek na penzijní připojištění a soukromé životní pojištění (až 50 tis.)

v) bezúročná zápůjčka do 300 tis.

§ 25(1)h) které benefity jsou nedaňový náklad

Využití subdodávek, aniž by došlo k tzv. Švarcsystemu

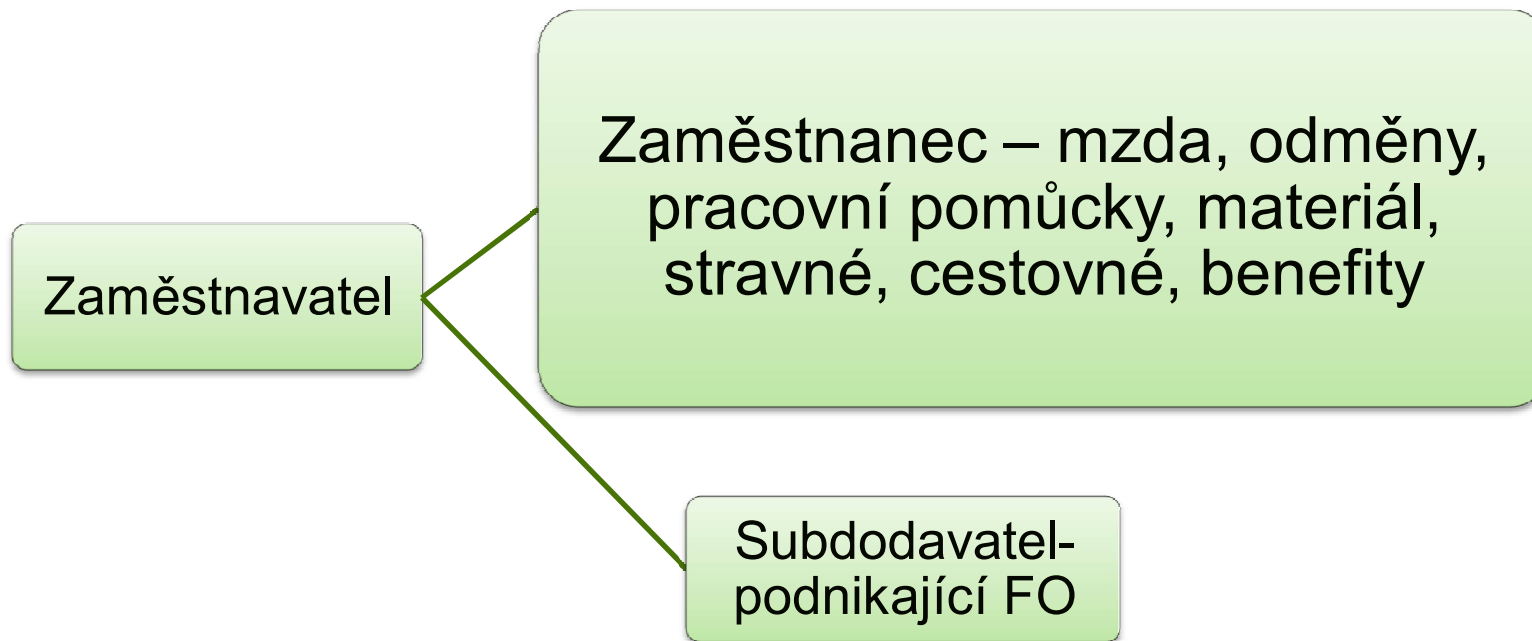
Znaky a okolnosti indikující vztah závislé činnosti fyzické osoby a osoby od níž plyne příjem (Pokyn D-285)

- Práci řídí, úkoly ukládá a kontroluje plátce, plátce nese odpovědnost
- Postavení obdobné jako zaměstnanec
- Odměna vypočtená obdobně jako u zaměstnance
- Materiál, pracovní pomůcky, stroj a zařízení poskytuje plátce
- Vztah je dlouhodobý anebo soustavný pouze pro jednoho plátce

Obchodně – závazkový vztah indikuje dobrovolné rozhodnutí dodavatele a vzájemná dohoda

- Dodavatel vykonává práci samostatně na vlastní odpovědnost
- Práce je specifická nebo doplňková
- Cena za dílo je smluvní

Zaměstnanec nebo subdodavatel

Správné a maximální proplácení cestovních a jiných náhrad

ZDP § 24(2)zh)

- Cestovní náhrady k)
- Pracovní a sociální podmínky j)
- Paušální částky x) (odkaz na § 6(8) – pracovní a ochranné prostředky, opotřebení vlastních náradí a zařízení, cestovní náhrady - § 182 ZP)

Cestovní náhrady (sedmá část ZP § 151 až § 189

Nejsou příjem zaměstnance a **jsou daňovým výdajem** zaměstnavatele (odkaz na ZP)

- Jízdní výdaje (jízdenky, paušál na auto, spotřeba PHM)
- Ubytování
- Stravné (podle počtu hodin, tuzemské, zahraniční, kapesné)
- Nutné vedlejší výdaje

Cestovní náhrady – změny během roku 2022

Druh náhrady: Číslo vyhlášky datum změny	511/2021 Sb. 1.1.2022	47/2022 Sb., 12.3.2022	116/2022 Sb. 14.5.2022	237/2022 Sb. 20.8.2022
Stravné 5-12 hodin	99 - 118	99 - 118	99 - 118	120 – 142
Stravné 12 -18 hodin	151 -182	151 -182	151 -182	181 - 219
Stravné nad 18 hodin	237 – 283	237 – 283	237 – 283	284 - 340
daňově optimální stravenka nebo příspěvek na stravování	82,60	82,60	82,60	99,40
Základní náhrada	4,70	4,70	4,70	4,70
Jednostopé vozidlo, tříkolka	1,30	1,30	1,30	1,30
Benzin 95	37,10	37,10	44,50	44,50
Benzin 98	40,50	40,50	40,50	51,40
Nafta	36,10	36,10	47,10	47,10
Elektřina 1kwh	4,10	6,00	6,00	6,00

18

Cestovní náhrady-změny sazeb 2023

od 1.1.2023(vyhl.467/2022 Sb.), zahr.stravné(vyhl.401/2022 Sb.)

od 20.8.2022(vyhl.237/2022 Sb.), zahr.stravné(vyhl.462/2021 Sb.)

Druh náhrady v Kč		od 20.8.2022	od 1.1.2023
Stravné 5-12 hodin		120 - 142	129 - 153
Stravné 12 -18 hodin		181 - 219	196 - 236
Stravné nad 18 hodin		284 – 340	307 - 367
daňově optimální stravenka nebo příspěvek na stravování		99,40	107,10
Základní náhrada		4,70	5,20
Jednostopé vozidlo, tříkolka		1,30	1,40
Benzin 95		44,50	41,20
Benzin 98		51,40	45,20
Nafta		47,10	44,10
Elektřina 1kwh		6,00	6,00

Nastavení využití paušálního výdaje na dopravu

ZDP § 24(2)zt)

- 5 000 Kč na jedno silniční motorové vozidlo za každý kalendářní měsíc
- Současně nepřenecháno jiné osobě k užívání
- Maximálně lze uplatnit u 3 silničních motorových vozidel
- V měsíci pořízení nebo vyřazení se uplatní poměrná část
- U fyzických osob lze využít krácený paušální výdaj na dopravu
- Není nutné vést knihu jízd

Daňové přiznání

- Nakupované PHM a parkovací poplatky jsou nedaňový výdaj - v daňové přiznání **zvýšení základu daně**
- Výdajový paušál na dopravu (až 3 x 60 000 Kč) – v daňovém přiznání **snížení základu daně**

U kterých vozidel bude uplatněn paušál určuje daňový subjekt – právnická i fyzická osoba (neuplatní se u většiny veřejně prospěšných poplatníků).

Kdy jsou výhodné tzv. benefity

Benefity

Výhoda – osvobozený příjem zaměstnance

Nevýhoda – nejsou daňový výdaj zaměstnavatele

▪ Zaměstnavatel, který generuje zisk po zdanění:

Základ daně

- DPPO 19 %

= **zisk po zdanění** (disponibilní zisk)

▪ A. O rozdělení rozhoduje valná hromada, která schvaluje účetní závěrku – převod do sociálního fondu, stanovení limitu a podmínek pro poskytování benefitů

▪ B. Zaměstnavatel účtuje do nedaňových nákladů – zvyšuje základ daně a daň odvádí až po skončení zdaňovacího období

Zaměstnavatel nabízí benefity za účelem:

- Náboru nových zaměstnanců
- Udržení stávajících zaměstnanců
- Za benefit někteří považují i „Home office“

Protokolárně lze zlikvidovat nepotřebné zásoby

Daňový výdaj § 24 (2)zg) ZDP

Výdaje (náklady) vzniklé v důsledku prokazatelně provedené likvidace zásob:

- materiálu
- zboží
- nedokončené výroby
- polotovarů
- hotových výrobků

U léků, léčiv či potravinářských výrobků pouze, pokud je nelze dle zákona o ochraně spotřebitele a zákona o potravinách uvádět dále do oběhu.

K prokázání likvidace je poplatník povinen vypracovat protokol, kde uvede:

- Specifikaci předmětů
- Důvody likvidace
- Způsob
- Čas
- Místo
- Způsob naložení s předměty
- Pracovníky odpovědné za provedení

Jak se výhodně vypořádat s neuhrazenými fakturami

**Opravné položky – dočasné snížení hodnoty, v rozvaze korekce
Zákon o daních z příjmů § 24, Zákon o rezervách § § 8 až 8c**

Opravné položky lze tvořit:

- K pohledávkám za dlužníky v insolvenčním řízení
- K nepromlčeným pohledávkám splatným po 31.12.1994
- K pohledávkám z titulu ručení za clo
- K pohledávkám malé hodnoty (30 000 Kč)
- Účtování 558/391

Odpis pohledávky – odúčtování z rozvahy do podrozvahy (až právně zaniklé se odúčtují z podrozvahy) § 24(2)y)

- Soud zrušil konkurz, dlužník je v úpadku
- Dlužník FO zemřela, právnická osoba zanikla
- Je uplatňovaná veřejná dražba nebo je majetek je postižen exekucí
- Účtování 546/311 (zrušit opravnou položku 391/558)

Pozor na spojené osoby § 23(7)

Jak správně pracovat s daňovou ztrátou

ZDP § 34 odst. 1

- umožňuje poplatníkům daně z příjmů odečíst od základu daně pravomocně stanovenou **daňovou ztrátu** nebo její část v 5 zdaňovacích obdobích bezprostředně následujících po období, za které se **daňová ztráta** stanoví.
- **nově** poplatníkům umožňuje odečíst od základu daně pravomocně stanovenou **daňovou ztrátu** nebo její část i zpětně, a to **ve 2 zdaňovacích obdobích bezprostředně předcházejících zdaňovacímu období nebo období, za které se podává daňové přiznání, za která se daňová ztráta stanoví.**

Z judikatury NSS:

- Pokud tedy poplatník trvá během **daňové** kontroly na **uplatnění daňové ztráty**, musí **správce daně toto rozhodnutí při případném doměření zohlednit.**
- Správce daně však není povinen **ztrátu** odečíst sám, bez konkrétního projevu vůle poplatníka.

Běh lhůty

Běžný běh lhůty
pro uplatnění
daňové ztráty

Ztráta 2020

2021 - 2025

ztráta
2020
uplatněná
2018,2019

možné
uplatnit
ještě 2021-
2025

stanovení
daně do
3.5. nebo
1.7.2029

ztráta 2020
uplatněná
2018,2019

vzdání se
uplatnit
ztrátu
2021-2025
(běžně 5
let,
§34,dále
§38n ZDP)

stanovení
daně do
3.5. nebo
1.7.2024

Které sankce mohou být daňově uznatelné

Smluvní pokuta je v soukromém právu jedním z prostředků, který slouží k zajištění **smluvního** závazku. Má sankční charakter. Účelem je tlak na splnění závazku ze strany povinného.

Úrok z prodlení nemá ryze sankční charakter, ale má vyjádřit cenu úvěru, který dlužník neoprávněně čerpá na úkor věřitele tím, že je v prodlení se svým plněním. Tento charakter úroků z prodlení může mít z **daňového** hlediska význam, i pokud jde o výši sjednaných úroků z prodlení ve vztahu k § 23 odst. 7 ZDP.

Zákony nevylučují použití **smluvní pokuty** i úroku z prodlení současně.

Daňové hledisko: § 23 úprava základu daně o neuhrazené smluvní pokuty a úroky z prodlení

Kdy a jak vyplatit podíly na zisku, případně zálohy na podíly na zisku

Podíl na zisku § 34, § 35, § 40 ZOK

- **Regulace zobecněna na všechny jiné vlastní zdroje**
- Původní test úpadku § 40(3) rozšířen na výplatu, která nesmí způsobit úpadek – péče řádného hospodáře

Podíly na zisku lze vyplatit na základě řádné, mimořádné nebo mezitímní účetní závěrky (schvaluje a rozhoduje valná hromada)

Základ daně PO

- Daň 19 %

= zisk po zdanění (disponibilní zisk)

Výplata společníkovi FO:

Disponibilní zisk

- Srážková 15 % daň

= podíl na zisku vyplacený společníkovi FO (u PO bývá většinou bez zdanění)

Kdy a jak vyplatit podíly na zisku, případně zálohy na podíly na zisku

Záloha na výplatu podílu na zisku § 35 ZOK

Na základě **mezitímní účetní závěrky** vždy test kapitalizace

Zálohy na podíl na zisku (účet 432)

Zálohu na podíl na zisku **lze vyplácet** jen na základě mezeitímní účetní závěrky, ze které vyplyne, že obchodní korporace **má dostatek zdrojů** na rozdělení zisku. Součet záloh na podíl na zisku nemůže být vyšší, než kolik činí součet výsledku hospodaření běžného účetního období, výsledku hospodaření minulých let a ostatních fondů tvořených ze zisku, které může obchodní korporace použít podle svého uvážení, snížený o přídělky do rezervních a jiných fondů v souladu se zákonem a společenskou smlouvou.

Zálohy na podíl na zisku **se vrací** do 3 měsíců ode dne, kdy řádná nebo mimořádná účetní závěrka byla nebo měla být schválena, ledaže část zisku k rozdělení vyplývající z řádné nebo mimořádné účetní závěrky dosahuje alespoň součtu záloh na podíl na zisku vyplacených v souladu se zákonem a nejvyšší orgán rozhodl o rozdělení této částky.

Děkuji za pozornost.

Květoslava Novotná
daňový poradce
KDP ČR evid. č. 1188